

автор | Максим Павлусенко,
аналітик ринку
олійних культур

Аналітичний огляд ринку зернових культур за вересень–жовтень 2014 р.

Пшениця

Минулого місяця ми прогнозували подальше зниження ф'ючерсних цін на пшеницю з незначною корекцією. Наш прогноз справдився, хоча ціни на американський пшеничний ф'ючерс знизились суттєвіше, ніж ми прогнозували. Протягом другої половини вересня — першої половини жовтня котирування на грудневий ф'ючерсний контракт на CBOT торгувались у діапазоні 174–184 \$/т. Протягом місяця ціновий тренд по пшениці залишався понижувальним. Котирування пшениці на CBOT у Чикаго протягом третьої декади вересня рухались переважно у понижувальному тренді, знизившись до мінімальної позначки за останні чотири роки, утворивши рівень підтримки 174 \$/т. Ринок надалі реагував на шалене зростання пропозиції пшениці при низькому попиті на світових майданчиках, а також на зростання оцінки світового виробництва пшениці у вересневому звіті експертів USDA. Нагадаємо, 11 вересня аналітики USDA підвищили прогноз світового виробництва пшениці у 2014/15 МР до рекордних 720 млн т, в основному за рахунок більшого врожаю в ЄС та Україні. Світова торгівля прогнозується з більшим імпортом для Алжиру, Пакистану, Ірану, Мексики і США. Прогноз експорту підвищено для Канади, ЄС та України, тоді як знижено для США. Прогноз світових запасів підвищено на 3,4 млн т — до 196,38 млн т, що на 5% більше минулорічного рівня і вище середніх очікувань ринку (193,75 млн т).

Наприкінці вересня та на початку жовтня на американському ринку пшениці прослідковувалась невизначена тенденція у ціноутворенні з незначним зростанням ціни. Суттєве зниження цін протягом вересня спровокувало трейдерів на незначне зростання попиту, що, в свою чергу, призвело до зростання ціни на початку жовтня до позначки 179 \$/т. Також на зростання ціни вплинуло погіршення погодних умов (зниження температури) в основних районах вирощування пшениці в США. Різка зміна температурних показників може негативно позначитись на показниках збору ярої пшениці.

Наш прогноз. З огляду на прогнозований рекордний урожай пшениці у світі, навряд чи варто сподіватись на значне зростання цін. У короткостроковій перспективі (жовтень–листопад) можемо очікувати незначного зростання через активізацію експортних продажів з США, де майже закінчено збиральну кампанію ярої пшениці, а також спостерігатиметься фіксація прибутків трейдерів, щоб покрити частину коротких позицій. Ціни можуть зрости до позначки 185 \$/т. Навряд чи можна сподіватись на значне зниження найближчими місяцями, оскільки останнім часом котирування вже рекордно знизились. Котирування на грудневий ф'ючерсний контракт на CBOT протягом жовтня–листопада коливатимуться в діапазоні 175–190 \$/т.

Фактори зростання:

- погіршення погодних умов у США;
- зростання попиту на американську пшеницю;
- фіксація прибутків трейдерів.

Фактори зниження:

- зростання пропозицій пшениці у США;
- перспектива хорошого урожаю пшениці;
- зниження цін на нафтопродукти;
- зростання курсу долара.

Український ринок

Наш попередній прогноз не справдився. Ціни на українську пшеницю залишилися на раніше сформованих рівнях, а в деяких регіонах країни незначною мірою зросли в середньому на 50 грн/т. Зростання цін супроводжувалось зростанням курсу долара до української валюти. До того ж деякі переробні підприємства незначною мірою підвищували закупівельні ціни задля залучення більшої кількості пропозицій крупних партій пшениці від фермерів. Отже, ціни протягом другої половини вересня зросли в середньому на 50–100 грн/т. Аграрії, в свою чергу, стримували продажі крупних партій зернової через нестабільний курс національної валюти, очікуючи подальшого зростання цін для вигідного продажу в майбутньому. Протягом другої половини вересня — початку жовтня на українському ринку пшениці відзначались низькі обсяги торгово-закупівельної діяльності, закупівельні ціни залишалися стабільними, в деяких випадках змінювались не більше 100 грн/т, кількість пропозицій сировини відзначалась як достатня, хоча і невеликих партій, попит від деяких переробників незначною мірою зріс через негайну потребу поповнити запаси.

Протягом звітного періоду закупівельні ціни на продовольчу пшеницю 3 класу в середньому торгувались у діапазоні 2300–2370 грн/т на умовах самовивозу з господарств. Закупівельні ціни на фуражну пшеницю 6 класу в середньому за період торгувались у діапазоні 1700–1800 грн/т на умовах EXW. Зовнішньоекономічні контракти на продовольчу пшеницю на умовах поставки СРТ-порт укладались за 2700–2750 грн/т, на фуражну пшеницю – 2150–2250 грн/т на аналогічному базисі поставки.

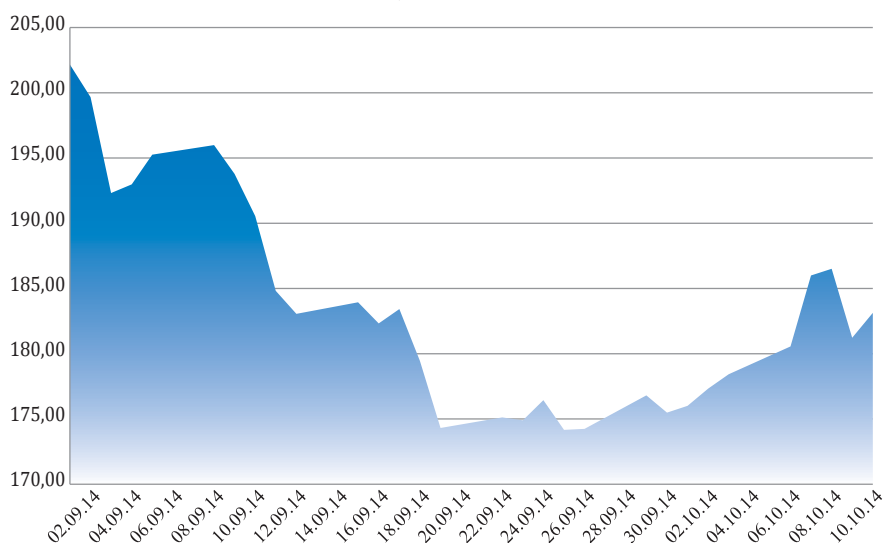
Наш прогноз. Протягом жовтня–листопада на українському ринку пшениці можливе незначне зниження закупівельних цін на 50–100 грн/т, що буде викликане надходженням на ринок більшої кількості пшениці від аграріїв, з метою звільнення складських приміщень під кукурудзу. Переробні підприємства поповнюватимуть свої запаси рекордним урожаєм, встановивши для себе вигідну закупівельну ціну на пшеницю.

Світовий баланс пшениці, млн т

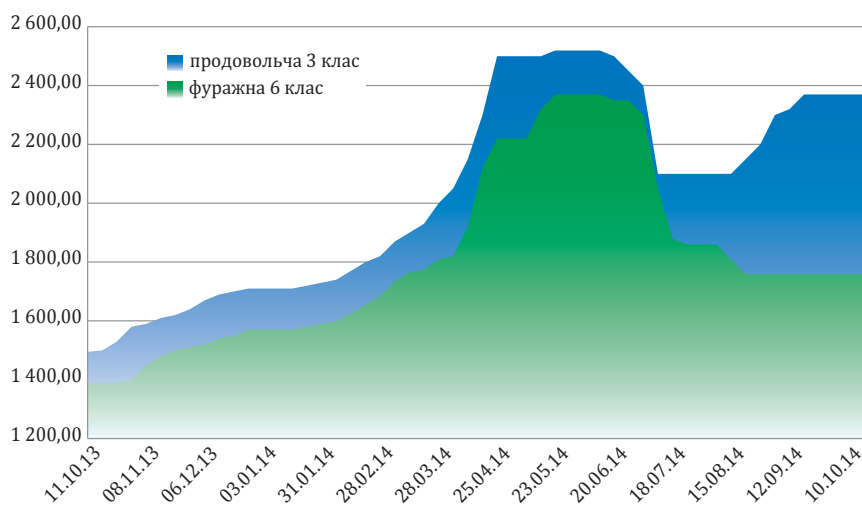
	2013/2014	2014/2015*	%
Кінцеві запаси			
Світові	185,755	192,585	3,68
Китай	60,274	63,274	4,98
США	16,045	17,797	10,92
Індія	17,830	16,300	-8,58
Україна	3,670	6,220	69,48
Виробництво			
Світове	715,133	721,115	0,84
ЄС-28	143,134	153,976	7,57
Китай	121,930	126,000	3,34
Індія	93,510	95,910	2,57
Україна	22,278	24,500	9,97
Імпорт			
Світовий	162,108	156,645	-3,37
Єгипет	10,170	10,300	1,28
Індонезія	7,390	7,700	4,19
Алжир	7,484	7,500	0,21
Україна	0,068	0,050	-26,47
Споживання			
Світове	704,518	714,105	1,36
ЄС-28	115,750	126,000	8,86
Китай	121,500	124,000	2,06
Індія	94,006	94,460	0,48
Україна	11,500	12,000	4,35
Експорт			
Світовий	162,108	156,645	-3,37
ЄС-28	31,925	28,000	-12,29
США	31,497	25,500	-19,04
Росія	18,534	22,500	21,40
Україна	9,350	10,945	17,06

* — прогноз USDA

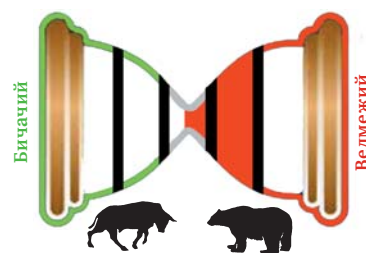
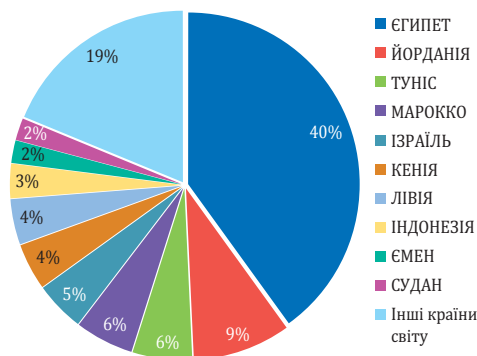
Пшениця, CBOT, USD/т

Закупівельні ціни на пшеницю, EXW, грн/т

Топ-10 імпортерів української пшениці за січень–липень 2014 року

Кукурудза

Минулого місяця ми прогнозували подальше зниження цін на ф'ючерсні контракти кукурудзи з незначним коректуванням на зростання. Наш прогноз справдився. Протягом прогнозу на другу половину вересня – першу половину жовтня котирування на грудневий ф'ючерсний контракт на СВОТ торгувались ще у більш вузькому торговому коридорі, ніж ми прогнозували — 126–135 \$/т. Котирування кукурудзи у Чикаго протягом другої половини вересня рухались переважно у понижувальному тренді, опустившись наприкінці місяця до 126 \$/т проти 140 \$/т на початку вересня. На падіння ціни впливала низка фундаментальних факторів, насамперед рекордні показники світового урожаю кукурудзи та запаси у головних країнах-виробниках. Згідно з вересневим звітом експертів Мінсільгоспу США прогноз світового врожаю кукурудзи в 2014/15 МР зріс на 2,1 млн т — до 987,5 млн т, тобто на 0,8 млн т вище торішнього рекорду. Більший урожай кукурудзи в США, ЄС і Бразилії повністю покриває зниження виробництва в Китаї, Аргентині та Україні. Хоча прогноз світової торгівлі збережено незмінним, експорт зі США, Бразилії та ЄС трохи збільшено за рахунок зниження по Аргентині. Прогноз світових запасів на кінець 2014/15 МР підвищено на 2,1 млн т — до 189,9 млн т, що майже на 10% більше минулорічного рівня, але трохи нижче середніх очікувань ринку (190,34 млн т). Також на формування понижувального тренду на СВОТ впливав початок збиральної кампанії в країні та хороші показники сходів американської кукурудзи. За останніми даними NASS USDA, на 28 вересня 74% посівів кукурудзи в США збереглись у доброму та відмінному стані (як і чекав ринок) проти 55% рік тому. Отож стан культури залишається

одним з кращих за останні 20 років. Урожай кукурудзи в США до 28 вересня прибрано з 12% площ (при середніх очікуваннях 15%) проти 11% торік і 23% в середньому за останні п'ять років. Ціни у першій декаді жовтня на американську кукурудзу зросли до позначки 131 \$/т. Також на незначне зростання ціни вплинули внутрішні фактори, такі як зростання цін нафти на NYMEX та зниження курсу долара. **Наш прогноз.** Протягом жовтня–листопада на торговому майданчику СВОТ ціни на кукурудзу далі демонструватимуть зниження. Майже всі фундаментальні фактори (прогноз рекордного урожаю у світі, зростання світових запасів та рекордно високі показники урожайності американської кукурудзи) спонукають до такого висновку. Перспектив до зростання котирувань на ринку кукурудзи не спостерігається, тому найближчими місяцями ми не виключаємо можливості, що ціни на американський ф'ючерс кукурудзи можуть знизитись до рекордно мінімального рівня цін вересня 2009 року — 120 \$/т. Ми очікуємо, що котирування на грудневий ф'ючерсний контракт на СВОТ протягом жовтня–листопада коливатимуться у діапазоні 125–140 \$/т.

Фактори зростання:

- зростання курсу нафти на NYMEX;
- зниження курсу долара;
- зростання ціни на ринку пшениці.

Фактори зниження:

- експірація контракту;
- високі світові запаси кукурудзи;
- перспективи рекордного урожаю у світі;
- ідеальний стан посівів кукурудзи в США.

Український ринок

Наш попередній прогноз справдився, ціни на українську кукурудзу значною мірою знизились. Як ми і зазначали, зниження цін супроводжувалось активною

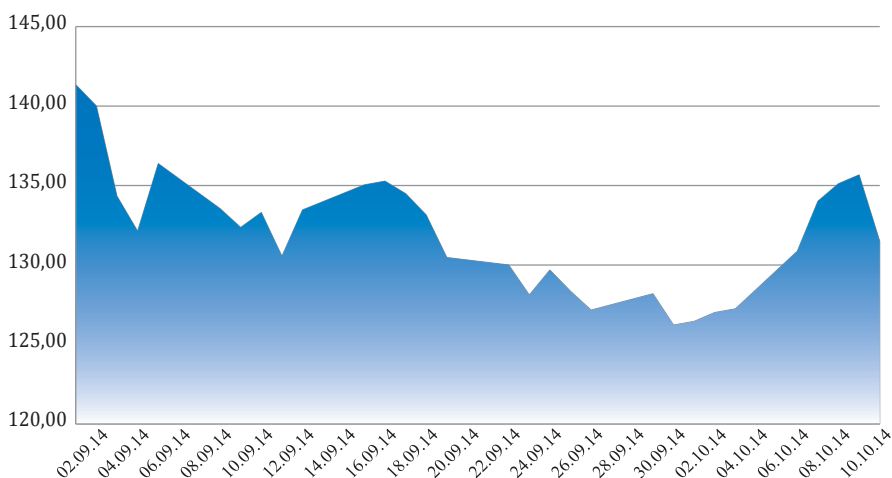
торгово-закупівельною діяльністю, на ринок надходила більша кількість пропозиції фуражної кукурудзи нового урожаю, що призвело до стрімкого зниження цін на зернову. Отож ціни протягом другої половини вересня – початку жовтня знизились у середньому на 500–700 грн/т. Ми не очікували такого суттєвого зниження цін на зернову, тому прогнозували минулого місяця зниження на 300–500 грн/т на умовах самовивозу з господарств. Протягом аналізованого періоду (друга половина вересня – перша половина жовтня) на українському ринку фуражної кукурудзи спостерігались досить стабільні темпи торговельної діяльності. Кількість пропозицій нового урожаю від аграріїв дещо зростала через швидкі темпи просування збиральної кампанії, тому ціни на українську фуражну кукурудзу суттєво падали. За останніми даними Міністерства аграрної політики і продовольства, в Україні станом на 3 жовтня намолочено вже 7,3 млн т кукурудзи. Обсяг експортованої та підготовленої до експорту кукурудзи складає 687 тис. т. Нагадаємо, що морський експорт кукурудзи з України в 2013/14 МР склав 16,6 млн т, що на 39,5% більше, ніж у попередньому сезоні. Також на формування понижувальної ціни вплинула динаміка біржової торгівлі у світі, де спостерігався рекордно низький рівень цін на зернову, великий вплив на ціноутворення здійснює ситуація на Донбасі, яка посилює тривогу за подальшу долю вітчизняного зернового експорту. Аграрії не хочуть реалізовувати кукурудзу нового урожаю за такими мінімальними цінами, віддають перевагу продажу малих партій, накопичуючи власні запаси. Протягом звітного періоду закупівельні ціни на фуражну кукурудзу в середньому торгувались у діапазоні 1400–1500 грн/т (переробка) та 1600 грн/т (експорт) на умовах самовивозу з господарств. Експортні ціни попиту декларувались у межах

2100–2300 грн/т на умовах FOB та 1900 грн/т на умовах СРТ.

Наш прогноз. Протягом жовтня–листопада на українському ринку кукурудзи очікується активний попит від експортерів та переробників, яким треба виконувати зобов'язання за зовнішньоекономічними контрактами та поповнювати запаси для подальшої роботи підприємств. Така ситуація призведе до незначного зростання закупівельних цін на зерну. Ми очікуємо, що закупівельні ціни на кукурудзу наступного місяця зростуть на 150–250 грн/т на умовах EXW, торгуватимуться у діапазоні 1650–1850 грн/т.

Кукурудза, СВ0Т, USD/т

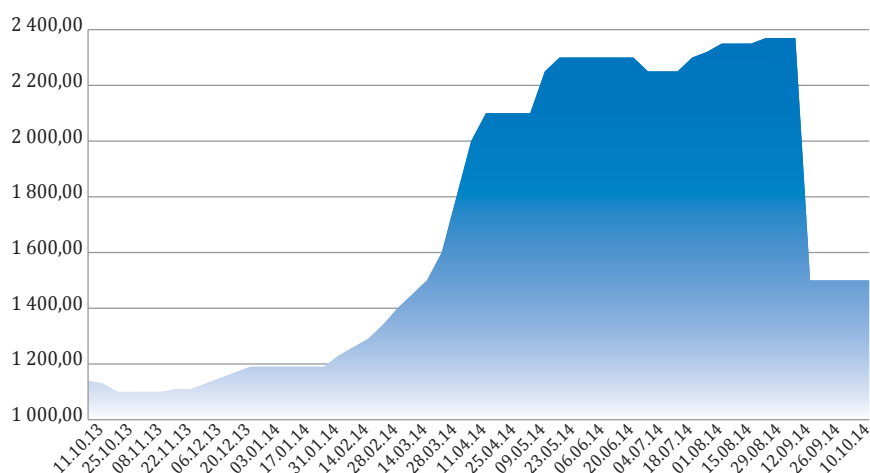

Світовий баланс кукурудзи, млн т

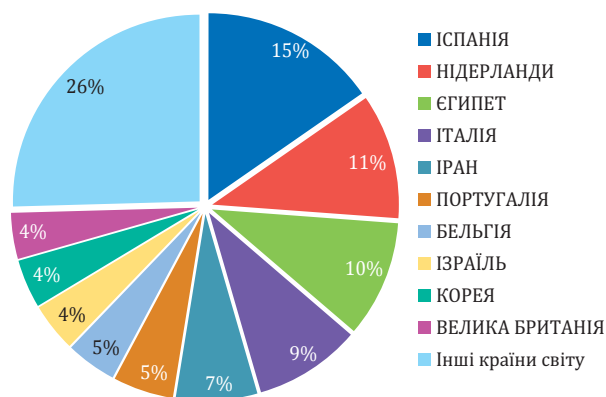
	2013/2014	2014/2015*	%
Кінцеві запаси			
Світові	172,997	190,584	10,17
Китай	77,435	77,335	-0,13
США	31,388	52,850	68,38
Бразилія	17,750	17,050	-3,94
Україна	2,241	1,891	-15,62
Виробництво			
Світове	988,566	990,692	0,22
США	353,715	367,680	3,95
Китай	218,490	217,000	-0,68
Бразилія	79,300	75,000	-5,42
Україна	30,900	25,000	-19,09
Імпорт			
Світовий	128,566	116,040	-9,74
Японія	15,200	15,500	1,97
Мексика	10,700	10,900	1,87
Південна Корея	10,300	9,500	-7,77
Україна	0,050	0,050	0,00
Споживання			
Світове	953,228	973,105	2,09
США	295,392	302,401	2,37
Китай	212,000	220,000	3,77
ЄС-28	76,000	75,500	-0,66
Україна	9,900	9,400	-5,05
Експорт			
Світовий	128,566	116,040	-9,74
США	50,500	44,500	-11,88
Бразилія	22,041	22,500	2,08
Україна	20,000	16,000	-20,00
Аргентина	12,500	13,500	8,00

* — прогноз USDA

Закупівельні ціни на кукурудзу, EXW, грн/т

Топ-10 імпортерів української кукурудзи за січень–липень 2014 року

Ячмінь

Наш попередній прогноз не справився. Ціни на європейський пивоварний ячмінь знизилась більше, ніж ми прогнозували. Зниження котирувань супроводжувалося зниженням активності трейдерів у закупівлях французької зернової на внутрішньому ринку та ослабленням цін на сусідніх торгових майданчиках пшениці та кукурудзи. Отож ціни протягом другої половини вересня знизилась у середньому на 15–20 €/т, торгувались на позначці 185–195 €/т.

Протягом вересня ціни на пивоварний ячмінь знизилась до мінімуму за аналізований період, опустившись до позначки 183 €/т. Насамперед на формування понижувального тренду впливала інформація щодо зростання урожаю в країнах ЄС-28 та збільшення експортних продажів зернової з Франції, адже саме ця країна вважається найкрупнішим експортером ячменю в країнах ЄС-28, отож від неї залежить кон'юнктура світового ринку. Загальний експорт ячменю з Франції в нинішньому сезоні експерти FranceAgriMer прогнозують на рівні 5,625 млн т, що на 0,55 млн т (11%) більше, ніж у сезоні 2013/14 років. Аналітики з Strategie Grains підвищили свою оцінку виробництва ячменю в країнах ЄС цього року на 1,9 млн т проти минулого місяця, до 59,6 млн т, що тепер майже відповідає рівню 2013 року (59,7 млн т).

На початку жовтня європейський ринок ячменю стабілізувався, котирування незначною мірою зросли через зростання цін на світових майданчиках зернових культур, ціни на європейський пивоварний ячмінь піднялись до рівня 196 €/т.

Наш прогноз. За таких хороших перспектив показників урожаю

європейського ячменю в країнах ЄС-28, який кожного місяця зростає, наступними місяцями слід очікувати стабільного ціноутворення з незначним зниженням цін на зернову. Оскільки у жовтні — на початку листопада закінчується збиральна кампанія ячменю, надходить достатня кількість пропозицій нового урожаю зернової з країн Євросоюзу, Канади, України, Австралії та РФ, тому міжнародний ринок не буде обмежений у закупівлях урожаю ячменю. Ми очікуємо, що котирування на листопадовий ф'ючерсний контракт протягом жовтня–листопада коливатимуться у діапазоні 190–200 €/т.

Фактори зростання:

- активні імпорتنі закупівлі ячменю з КНР;
- зростання ціни на ринку пшениці та кукурудзи.

Фактори зниження:

- зростання прогнозів оцінки урожаю в країнах ЄС-28;
- низька активна діяльність трейдерів у середині країн.

Український ринок

Наш попередній прогноз справився. Ціни на український фуражний ячмінь залишилися на раніше сформованому рівні другої декади вересня. Як ми й очікували, закупівельні ціни на фуражний ячмінь протягом вересня–жовтня торгувались у діапазоні 1900–1950 грн/т.

Протягом аналізованого періоду (друга половина вересня – перша половина жовтня) на українському ринку фуражного ячменю спостерігались стабільні темпи торгової діяльності, переробні підприємства закуповували пропоновані малі партії зернової, не змінюючи закупівельних цін. Попит від переробних підприємств залишався на низькому рівні, оскільки більшість підприємств працюють з раніше накопиченими запасами. Аграрії, в свою чергу,

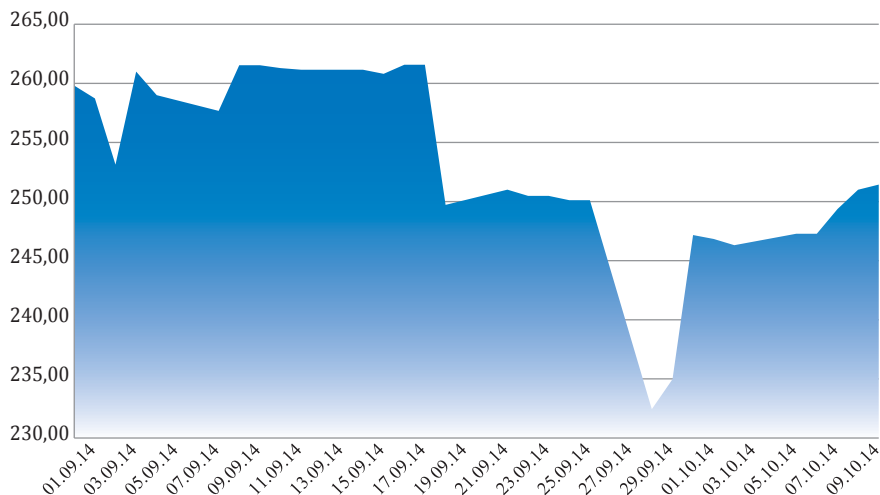
потроху звільняючи склади, продавали за закупівельними цінами попиту. Однак аграрії стримували продажі великих партій зернової через нестабільну ситуацію на валютному ринку країни. Фермери віддавали перевагу роботі на полях, поки погодні умови сприяють посівній кампанії. За останніми даними Міністерства аграрної політики і продовольства України, озимий ячмінь в Україні станом на 7 жовтня 2014 року посіяно на 353 тис. га (33% до прогнозу). Усього озимий ячмінь прогнозується засіяти на площі 1,07 млн га.

Так, можна зазначити, що протягом звітного періоду закупівельні ціни на фуражний ячмінь у середньому торгувались у діапазоні 1950 грн/т (переробка) та 2000 грн/т (експорт) на умовах EXW. Експортні ціни попиту декларувались у межах 2400 грн/т на умовах СРТ.

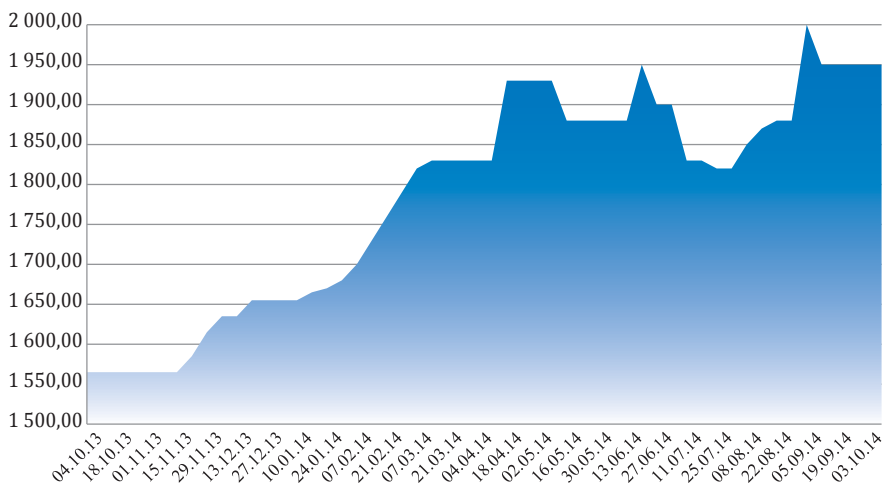
Наш прогноз. Наприкінці жовтня — на початку листопада на українському ринку ячменю ми очікуємо стабільної ціни, без суттєвих змін, котирування залишаться на раніше сформованих рівнях або незначною мірою зростуть не більш як на 50–100 грн/т через необхідність підприємств у поповненні робочих запасів. Ми очікуємо, що закупівельні ціни на фуражний ячмінь наступного місяця торгуватимуться у діапазоні 1900–2000 грн/т на умовах EXW. ©

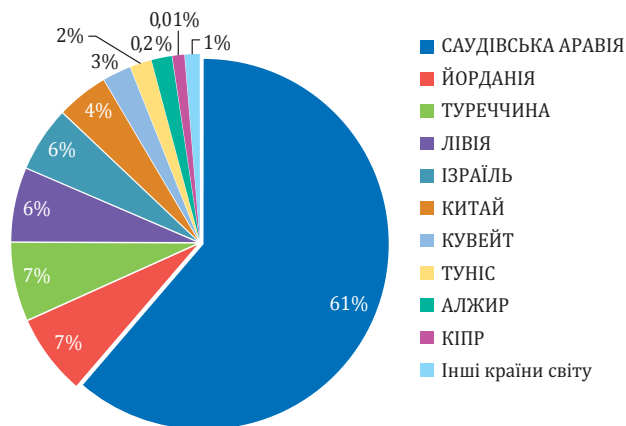
Пивоварний ячмінь, Matif, USD/т

Закупівельні ціни на ячмінь, EXW, грн/т

Топ-10 імпортерів українського ячменю за січень–липень 2014 року

Світовий баланс ячменю, млн т

	2013/2014	2014/2015*	%
Кінцеві запаси			
Світові	24,909	23,630	-5,13
ЄС-28	5,633	7,244	28,60
Саудівська Аравія	4,278	3,453	-19,28
Іран	1,348	1,248	-7,42
Україна	0,883	1,088	23,22
Виробництво			
Світове	145,240	139,119	-4,21
ЄС-28	59,638	59,261	-0,63
Росія	15,389	19,500	26,71
Україна	7,561	9,400	24,32
Австрія	9,545	7,600	-20,38
Імпорт			
Світовий	23,220	21,800	-6,12
Саудівська Аравія	8,000	7,500	-6,25
Китай	4,500	4,000	-11,11
Японія	1,300	1,300	0,00
Україна	0,025	0,005	-80,00
Споживання			
Світове	141,238	140,398	-0,59
ЄС-28	53,400	51,200	-4,12
Росія	12,600	14,300	13,49
Канада	7,759	6,800	-12,36
Україна	5,100	5,400	5,88
Експорт			
Світовий	23,220	21,800	-6,12
ЄС-28	4,800	6,500	35,42
Австралія	6,300	4,300	-31,75
Україна	3,500	2,700	-22,86
Аргентина	2,800	2,000	-28,57

* — прогноз USDA

